

شناسایی علل و اثرات پدیده گرد و غبار: مطالعه موردی

فاطمه طاهری^۱، معصومه فروزانی^۲، مسعود یزدان پناه^۳ و عبدالعظیم آجیلی^۴

^۱ دانشجوی کارشناسی ارشد رشته ترویج و آموزش کشاورزی / دانشگاه کشاورزی و منابع طبیعی رامین خوزستان،

^۲ به ترتیب استادیاران و دانشیار گروه ترویج و آموزش کشاورزی / دانشگاه کشاورزی و منابع طبیعی رامین

خوزستان

taheri.fa27@yahoo.com

چندین دهه است که آلودگی و تخریب محیط زیست یکی از موضوعات نگران کننده در سطح ملی، منطقه‌ای و بین المللی به شمار می‌آید. نیاز و میل زیاد به بهره‌کشی در جوامع امروزی بشری، فشار بر انواع منابع طبیعی تجدید شونده و فناپذیر را به حدی زیاد نموده است که از دامنه بردباری آن تجاوز کرده و زمینه‌های نابودی آن را به وجود آورده است. یکی از مشکلاتی که در اثر دخالت‌های بشری و استفاده غیر منطقی از منابع طبیعی و تخریب آن در حال گسترش است، پدیده گرد و غبار می‌باشد. در همین راستا، مطالعه‌ای با هدف شناخت علل گرد و غبار و اثرات آن به شیوه پژوهش کیفی در شهرستان اهواز استان خوزستان انجام گرفت. برای انجام این مطالعه، تعدادی از مطلعین کلیدی در بین کارشناسان و کشاورزان از طریق نمونه‌گیری هدفمند انتخاب شدند و به روش کدبندی و توسعه طبقات مورد بررسی قرار گرفتند. تحلیل داده‌ها حاکی از آن است که کاهش منابع آب، عدم پوشش گیاهی، قطع همکاری‌های منطقه در اثر عوامل سیاسی، الگوهای غیر معقول کشاورزی، گرم شدن هوا، کاهش درصد رطوبت خاک و سرعت زیاد باد از جمله مهمترین علل گرد و غبار در منطقه مورد مطالعه محسوب می‌شوند. به طوری که کارشناسان علل وقوع گرد و غبار را به دامنه گسترده‌تری از عوامل نسبت دادند. همچنین از جمله اثرات گرد و غبار بر کشاورزان، می‌توان به اثرات اجتماعی، اقتصادی، زراعی و زیست محیطی اشاره کرد. پیشنهاد می‌شود که ترویج، فعالیت‌های خود را در راستای ارتقا سطح دانش و آگاهی کشاورزان در زمینه علل گرد و غبار متمرکز نماید تا این امر منجر به محدود ساختن عوامل قابل کنترل از سوی کشاورزان گردد. همچنین با توجه به اثرات گرد و غبار در بخش‌های مختلف، در بخش پایانی مقاله پیشنهادی بهبود دهنده در زمینه کاهش اثرات و بهبود نقش ترویج کشاورزی در این زمینه، ارائه شده است.

واژه های کلیدی: گرد و غبار، علل گرد و غبار، اثرات گرد و غبار.